

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Dorthe Juul
Direkte telefon
9974 1517
E-post
dorthe.juul@rksk.dk

Dato
25. september 2015
Sagsnummer
2015020062TA

[Redacted]
Tingshøjvej 3
6920 Videbæk

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Tingshøjvej 3
6920 Videbæk

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Sohold, IE-Brug
1c m.fl. St. Fjølsterangs sydlige Del, Vorgod
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
PB

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	 Tinghøjvej 3 6920 Videbæk																		
Bedriftens adresse	Tinghøjvej 3 6920 Videbæk																		
Bedriftens miljøkonsulent	Heden og Fjorden Konsulent Helle Borum Fastnet telefon: 96 29 66 66 Mobil: 29 67 94 35 E-mail: hbo@hflc.dk																		
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>1c</td><td>St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>1cl</td><td>St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>2n</td><td>St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>3f</td><td>St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>4e</td><td>St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>1aæ</td><td>St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>1aø</td><td>St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>1ba</td><td>St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod</td></tr><tr><td>5t</td><td>St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod</td></tr></table>	1c	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod	1cl	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod	2n	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod	3f	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod	4e	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod	1aæ	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod	1aø	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod	1ba	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod	5t	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod
1c	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod																		
1cl	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod																		
2n	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod																		
3f	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod																		
4e	St. Fjelstervangs sydlige Del, Vorgod																		
1aæ	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod																		
1aø	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod																		
1ba	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod																		
5t	St. Fjelstervangs nordlige Del, Vorgod																		
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune																		
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	27161626 / 1009875065 / 61135																		
Ejendomsnummer	7600032949																		
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug																		
Ansøgning nr.	65141 version 2 downloadet den 19. juni 2015																		

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Årsso Farestald	860	58,64	1050	71,59
Årsso Løbe- og drægtighedsstald	860	136,81	1050	167,04
I alt		195,45		238,64
Arealer		Ha		Ha
Ejet og forpagtet- udbringningsareal		-		130,39
Aftaleareal		-		0
Udbringningsareal i alt		-		130,39
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m³	Areal (m²)	Kapacitet m³	Areal (m²)
Eksisterende stald 1		1620		1620
Eksisterende stald 2 og 3		1800		1800
Eksisterende stald 4		1100		1100
Eksisterende gyllebeholder	2500		2500	
Eksisterende gyllebeholder	4000		4000	
I alt	6500	4520*	6500	4520*

*Opmålt på ortho-foto.

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) eller alder ind	Udgangs vægt (kg) eller alder ud	Antal sti-pladser	Foderkorrektion
Eksisterende farestald							
Årssøer	Kassestier, delvis spaltegulv	1050	71,59	-	-	270	1520 FE 130 g råprotein/FE 4,88 g P/FE
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Individuel opstaldning delvis spaltegulv	85	13,52	-	-	286	1520 FE 130 g råprotein/FE 4,88 g P/FE
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Løsgående delvis spaltegulve	965	153,52	-	-	504	1520 FE 130 g råprotein/FE 4,88 g P/FE
I alt		-	238,64	-	-	-	-

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

		Antal DE
Produceret gødning	Tinghøjvej 3	238,64
Tilbage fra separation	-	-
Tilført gødning	-	-
Afsat til aftalearealer	Lærkedalvej 4	56,10
	I alt til aftalearealer	56,10
Til afsætning på ejede/forpagtede arealer		182,53

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	10
2.1 Generelt	10
2.2 Uheld og risici	10
2.3 Årsproduktion	10
2.4 Foder	11
2.5 Opbevaringsanlæg generelt	12
2.6 Gyllehåndtering	12
2.7 Transport	12
2.8 Restvand	12
2.9 Oplag af olie og medicin	12
2.10 Affald	12
2.11 Skadedyr	12
2.12 Lugt	13
2.13 Støjklider	13
2.14 Lys	13
2.15 Støv	13
2.16 Udbringningsarealer	13
2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	14
2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	14
2.19 Ophør	14
3. FORMALIA	16
3.1 LOVGRUNDLAG	16
3.2 OFFENTLIGHED	16
3.3 KLAGEVEJLEDNING	16
3.4 UDNYTTELSE	17
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	20
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	20
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	22
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	27
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	30
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	31
1.6 OPLYSNINGER OM KRING AREALER	33
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	35
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	37
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	39
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	40
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	47
2.1 BAGGRUND	47
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	47
2.2.1 Afstandskrav	47
2.2.2 Beskyttelseslinjer	47
2.2.3 Kulturmiljø	47
2.2.4 Placering i landskabet	48
2.3 INDRETNING OG DRIFT	48
2.3.1 IE-husdyrbrug	48
2.3.2 BAT – bedste tilgængelige teknik	50
2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand	53

2.3.4 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof.....	53
2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald.....	53
2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld.....	53
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	54
2.4.1 Lugt.....	54
2.4.2 Støj.....	54
2.4.3 Lys.....	54
2.4.4 Fluer og skadedyr.....	54
2.4.5 Støv	55
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	55
2.4.7 Egenkontrol.....	55
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	55
2.5.1 0-alternativ	55
2.6 OPHØR.....	56
2.7 NATUR OG VAND	56
2.7.1 International natur – beskrivelse	56
2.7.2 Vandmiljøet.....	56
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn	58
2.7.4 Sædskifte	58
2.7.5 Bilag IV-arter.....	58
2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand	59
2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand.....	62
2.7.8 Ammoniakemission	64
2.7.9 Grundvand	69
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	70
2.9 KONKLUSION.....	70
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	71
BEREDSKABSPLAN	71
STØJ	71
BILAG 4. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG.....	72
BILAG 5. UDBRINGNINGSAREAL, NATUR	
BILAG 6. UDBRINGNINGSAREAL, FOSFOR	
BILAG 7. UDBRINGNINGSAREAL, NITRATKLASSE	
BILAG 8. UDBRINGNINGSAREAL, GRUNDVAND	
BILAG 9. UDBRINGNINGSAREAL, KULTURMILJØ	
BILAG 10. TRANSPORTVEJE	
BILAG 11. BEREDSKABSPLAN	

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 4. februar 2015 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer. Der er tale om en udvidelse i husdyrbrugets antal af årssøer i eksisterende stalde. Der foretages ingen bygningsmæssige udvidelser i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Kort resumé

I november 2006 blev ejendommen miljøgodkendt efter Miljøbeskyttelsesloven kap. 5. Der blev godkendt et dyrehold på 860 stk. søer samt nogle bygningsmæssige udvidelser. Miljøgodkendelse skulle nu revurderes, men der søges i stedet for om en § 12 godkendelse efter husdyrbrugsloven.

Der søges om en udvidelse til 1050 stk. årssøer med fravæning af grise ved 7,2 kg. Udvidelsen foretages i eksisterende bygninger.

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt.

Ammoniak

Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 402 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver.

Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtmissionen fra staldanlæg. Lugtgenafstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende: Byzone 374 meter, samlet bebyggelse 210 meter og enkelt bolig 118 meter.

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 1168 meter til samlet bebyggelse og 569 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone er 4,2 km.

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for genafstanden fra husdyrbruget.

Fosfor

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1) og (JB4) jorde.

15,91 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer. De resterende 114,48 ha af udbringningsarealerne ligger i "P-klasse 0".

Ifølge ansøgningen er det gennemsnitlige fosforoverskud på 13,7 kg P/ha/år, hvilket er 25,4 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skråner 6 grader, eller derover mod vandområder.

Nitrat, overfladevand

Alle udbringningsarealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Udbringningsarealerne ligger dog hverken i nitratklasserne I, II eller III.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, hvilket svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 83,7 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha, hvilket svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 76,7 kg N/ha/år.

I det konkrete projekt, er udvaskningen fra et planteavlsbrug, i ansøgningen, beregnet til 77,0 kg N/ha. Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt, DE_{reel}, er jf. ansøgningen 76,7 kg N/ha og overstiger dermed ikke udvaskningen, der svarer til et planteavlsbrug.

Ansøgeren har i det konkrete projekt valgt, at anvende 14 % ekstra efterafgrøder.

Nitrat, grundvand

Udbringningsarealerne ligger i område med både drikkevandsinteresser og med særlige drikkevandsinteresser. Husdyrbruget og dele af udbringningsarealerne ligger i indvindingsområde til Rimmerhus Vandværk.

På husdyrbrugets arealer er der en markvandingsboring.

Ifølge ansøgningen ligger 16,57 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer helt, eller delvist inden for zoner med nitratfølsomme indvindingsområder. Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. Dette niveau overholder projektet ved at anvende 14 % ekstra efterafgrøder.

Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 16 km fra anlægget. Naturtypen har nummer 6230 – artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund og er en del af Skjern Å.

Afstanden til nærmeste Kategori 2-Natur er ca. 5,6 km. Området ligger sydvest for anlægget. Området er § 3 hedeområde, som er C-målsat.

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der ikke registreret kategori 3-natur, som kan være kvælstoffølsom.

Ca. 880 m øst for anlægget er der registreret et lille område, som potentiel ammoniakfølsomme skov.

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer vandhuller og enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper. Nogle af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op til § 3-beskyttede naturområder. Der er tale om § 3 hede, § 3 enge, § 3 søer og mose. Ingen af udbringningsarealerne skrånere mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 1c m.fl. St. Fjølstervangs sydlige Del, Vorgod beliggende på adressen Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 860 stk. årssøer i alt svarende til 195,45 DE til 1050 stk. årssøer i alt svarende til 238,64 DE. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 65141, version 2, downloadet den 19. juni 2015.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Med udnyttet menes, at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den del af miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 2 år efter at miljøgodkendelsen er meddelt, bortfalder.
- 3) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Ved manglende overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske inden for rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 6) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 7) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112. Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 8) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 9) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 10) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 1050 stk. årssøer med fravæning af smågrise ved 7,2 kg, i alt svarende til 238,64 DE.

Note:

I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor

godkendelsen blev givet.

2.4 Foder

11) Søer kvælstof

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. årssø × antallet af årssøer skal være mindre end 24.512 kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af kvælstof jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	1050
Antal fravænnede grise	34
fravænningsvægt, kg	7,20
FEso pr. årssø	1520
Gram råprotein pr. FEso	130
Kg N ab dyr pr. årssø	23,34

12) Enzymet fytase eller lignende enzymer kan anvendes i alle foderblandinger. Enzymet doseres således, at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarlig. Anvendelse af enzymer skal kunne dokumenteres ved tilsyn af ajourførte foderplaner.

13) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

14) Søer fosfor

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end 5.663 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af fosfor jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = (((\text{FE pr. årssø} \times \text{gram fosfor pr. FE}/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	1050
Antal fravænnede grise	34
fravænningsvægt, kg	7,20
FEso pr. årssø	1520
Gram fosfor pr. FEso	4,88
Kg P ab dyr pr. årssø	5,37

2.5 Opbevaringsanlæg generelt

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 15) Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholderen i form af flydelag.
- 16) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

2.6 Gyllehåndtering

- 17) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.7 Transport

- 18) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 10 angivne veje.

2.8 Restvand

- 19) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.9 Oplag af olie og medicin

- 20) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 21) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 22) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.10 Affald

- 23) Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsbekendtgørelse.

2.11 Skadedyr

- 24) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 25) Halm fra minkproduktionen skal overdækkes med vandtæt materiale straks efter udlægning på møddingsplads eller i overdækket halmhus.
- 26) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.12 Lugt

- 27) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.13 Støjkilder

- 28) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier, angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag Kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 29) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.14 Lys

- 30) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 31) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Støv

- 32) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 33) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.16 Udbringningsarealer

- 34) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 5 - 9.
- 35) På husdyrbrugets udbringningsarealer, må der i alt udbringes gylle med maksimalt 4.322 kg P/år og 16.589 kg N/år i alt svarende til 1,4 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 36) I perioder, hvor udbringningsarealerne ikke tilføres den maksimale mængde husdyrgødning, må der suppleres med anden organisk gødning, f.eks.

affaldsprodukter til jordbrugsformål under forudsætning af,

- at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
- at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
- at reglerne, i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, er overholdt.
- at den samlede tilførsel af næringsstoffer i form af affald og husdyrgødning ikke må overstige 170 kg totalkvælstof.

Der skal indsendes dokumentation herfor, i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

- 37) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vurderer herefter om udbringningen af husdyrgødning vil påvirke de nye arealer væsentligt.
- 38) Der skal etableres 14 % ekstra efterafgrøder, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet i årets markplan, ud over de enhver tid gældende lovpligtige krav om efterafgrøder. Dette gælder uanset om det generelle krav er opfyldt vha. andre virkemidler i henhold til Fødevareministeriets regler eller overføres til andre år. De samme generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for de ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne må dog ikke overføres til andre bedrifter.
- 39) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 40) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 41) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 42) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 43) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt. Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.19 Ophør

- 44) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal

stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

- 45) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk.1, i lov om forurenede jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.
- 46) Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende, skal anvendes til andet formål og såfremt de ved syn og skøn, vurderes misligholdt.

Note:

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 868 af 3. juli 2015 (Husdyrloven).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr., nr. 594 af 4. maj 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1321 af 21. december 2011 (Olietankbekendtgørelsen).

3.2 Offentlighed

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 13. februar 2015 til den 6. marts 2015, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 7. august 2015 til 18. september 2015, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 25. september 2015 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 23. oktober 2015.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til

revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år.
Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2023.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Dorthe Juul
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

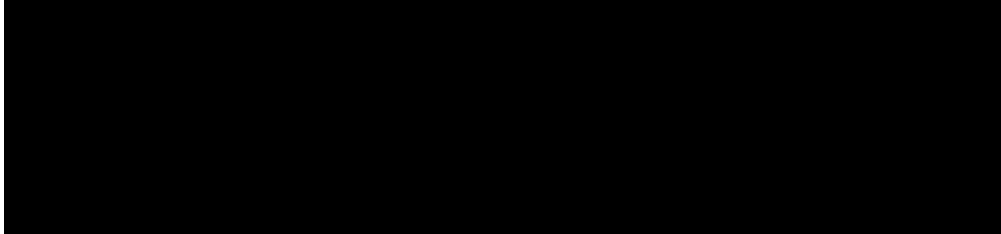
Ansøger

- [REDACTED], Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk

Konsulent

- Heden og Fjorden, konsulent Helle Borum, hbo@hflc.dk

Ejere og beboere af nærmeste ejendomme

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til

- Heden of Fjorden, konsulent Helle Borum, hbo@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftstraadet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 65141, version 2, downloadet den 19. juni 2015.

1.1 Ikke teknisk resumé

Ejendommen Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk blev i 2003 godkendt til en besætning bestående af 600 søer med smågrise til fravæning, hvilket svarede til 140 dyreenheder.

Den 18. august 2006 er dyreholdet tilladt udvidet til 749 søer med smågrise svarende til 175 dyreenheder.

Den 16. november 2006 blev der meddelt miljøgodkendelse efter MBL kap. 5 til 860 søer.

I forbindelse med denne udvidelse blev der foretaget bygningsmæssige udvidelser på i alt 2600 m² samt etablering af gyllebeholder på 4000 m³.

Miljøgodkendelsen af 16. november 2006 skulle revurderes. der ansøges nu om §12 godkendelse af den udvidede besætning, hvilket overflødiggør revurderingen.

Husdyrproduktionen udvides fra 860 årssøer til 1050 årssøer med fravæning af grise ved 7,1 kg. Produktionen udvides i eksisterende stalde.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Soholdet udvides fra 860 til 1050 årssøer i eksisterende stalde.

Der afsættes 57 DE i husdyrgødning til Christian Vestergaard, Lærkedalvej 4, 6933 Kibæk. Ejendommen og den arealer er miljøgodkendt efter 2007.

AREALER

Udspretningsarealet er på 130,39 ha.

Fosfor:

114,48 ha ligger udenfor områder med krav til fosforoverskud ud over det generelle harmonikrav.

15,91 ha er beliggende indenfor lavbundsarealer, hvor arealerne er dræned eller afgrøftede og placeres dermed i P-klasse 2.

På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år.

Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning.

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-73,3 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **13,9 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,8 kg P/ha/år.**

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **19,4 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **13,4 kg P/ha/år.**

Nitratberegning (Overfladevand):

Hele arealet ligger udenfor nitratklasser.

DE reduktionsprocent: 100%.

Beregning af det maksimale dyretryk DEmax og det reelle dyretryk DEreel for ansøgt drift:

DEmax: 1,40 DE/ha.

DEreel: 1,40 DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N (kg N/ha DEmax uden virkemidler og kg N/ha DEreel med virkemidler):

KgN/ha DEmax: 83,7 kgN/ha.

KgN/ha DEreel: 76,7 kgN/ha.

Da 100 % af arealet ligger i opland til Ringkøbing Fjord, hvor dyretrykket er stigende, må udvaskningen ikke overstige niveauet for et planteavlssædskifte. Der beregnes en gennemsnitlig udvaskning for arealerne. Den er beregnet til 77,0 kg N/ha/år. Dette niveau er overholdt i ansøgningen ved etablering af efterafgrøder på 14% af arealet.

Nitratberegning (Grundvand):

30,8 ha af udspretningsarealet ligger indenfor nitratfølsomt grundvandsområde. Overstiger nitratudvaskningen 50 mg/l, må tilførslen af husdyrgødning ikke medføre nogen merbelastning på arealerne. Udvasningen må da ikke stige.

Dette niveau er overholdt i ansøgningen ved etablering af efterafgrøder på 14% af arealet.

Vilkår til sædskifte:

På bedriften skal der være efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende, generelle krav om efterafgrøde på 14% af arealet, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet.

Efterafgrøderne kan erstattes med tidlig sået vinterhvede (sået inden 7. september). 5 ha tidlig sået vinterhvede erstatter 1 ha efterafgrøde.

Efterafgrøderne kan opspares og overføres til næste planperiode.

Niveauerne overholdes ved udbringning af maksimalt 16.589 kg N og 4274 kg P i husdyrgødning, i alt 182,53 DE på de 130,39 ha godkendelsen omhandler.

Datoer og beskrivelse af datoer

Soantallet udvides når godkendelsen er endelig.

Biaktiviteter

Ingen

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Landskab, lokalisering og planforhold

Zonestatus: Staldene er placeret i landzone

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for området.

Kommuneplan: Ejendommen er beliggende i et jordbrugsområde

Afstand fra stald hvor udvidelsen foregår til nærmeste nabobeboelse er:

Tinghøjvej 2, 6920 Videbæk, 280 meter.

Afstand fra ny gyllebeholder til nærmeste nabobeboelse er:

Tinghøjvej 4, 6920 Videbæk, 370 meter.

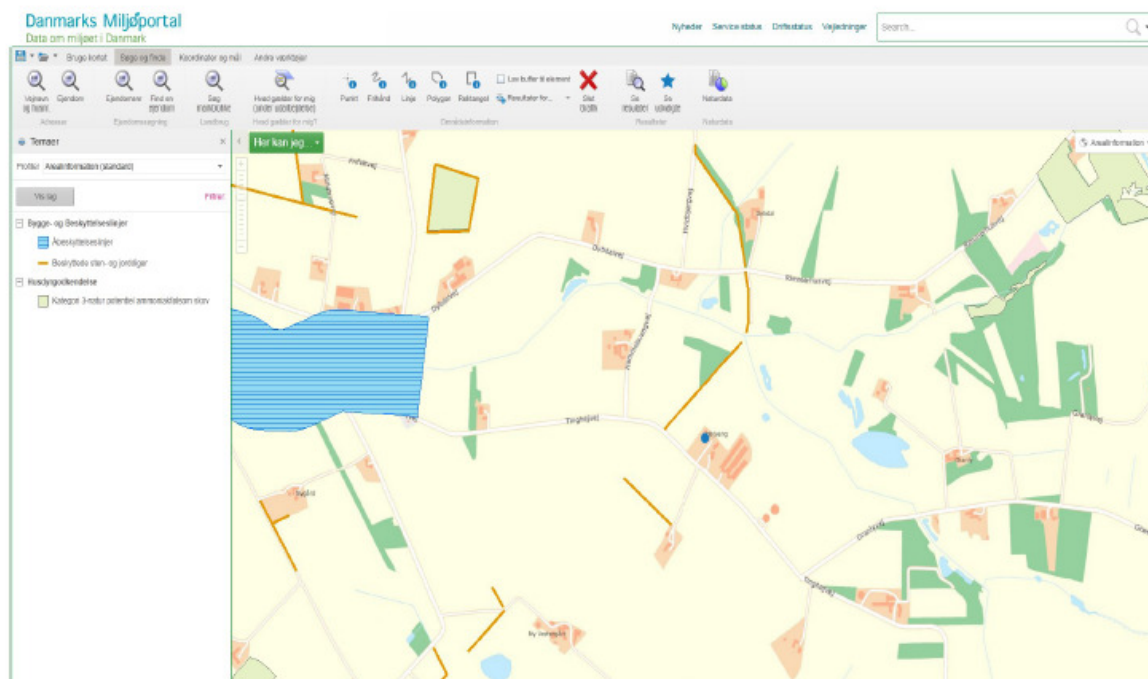
Afstand fra stald til:

- Nabobeboelse >100 meter
- Samlet bebyggelse i landzone >300 meter
- Byzone eller sommerhusområde Ifølge kommunens rammedel >300 meter
- Afstand til områder i landzone, der i Lokalplan er udlagt til boligformål mv. >300 meter

Faste afstandskrav

Der er ingen byggeri i ansøgningen.

Landskabelige hensyn

Alle temaer på miljøportalen er undersøgt for ejendommen. Dette er de eneste, hvor der er udpegninger indenfor 1000 m af ejendommen.

Naturarealer beskyttet efter NBL §3 eller HGL §7 er beskrevet under afsnit 2.5.4.1

Energiforbrug

Nudrift:

Elforbrug : 189.235 kWh

Varmeforbrug 91.220 (kWh) Svarende til 11.403 l. olie.

Ansøgt:

Forventede elforbrug : 229.054 kWh

Forventede varmekorbrug 105.850 (kWh) Svarende til 13.231 l. olie.

Energiteknologi på anlæg

Lysset i staldene er tændt efter behov.

I forbindelse med vask af staldene vaskes ventilatorer i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Al ventilation er styret af et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Der er multistep ventilation i de nyere stalde.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring. Der forbruges i nudrift ca. 5.590 m³ vand. Vandmængderne fordeler sig på følgende poster:

Forbrug af drikkevand: 5298 m³

Rengøring af stalde: 292 m³

I den ansøgte drift forventes det årlige vandforbrug at stige til 6.825 m³, hvor vandmængderne fordeler sig på følgende poster:

Forbrug af drikkevand: 6468 m³

Rengøring af stalde: 357 m³

Vandteknologi på anlæg

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Vedrørende anvendelse af drikkevandssystemer (vandnipler (i trug eller kop), vandtrug og bidenipler noteres det i BREF, at der er såvel fordele som ulemper ved alle systemer, samt at der ikke var tilstrækkelig data til at nå en BAT-konklusion.

Der er drikkekopper i stedet for drikkenipler i alle stalde, hvorved vandspild undgås.

Ved rengøring af staldene bliver de sat i blød ved hjælp af iblødsætningsanlæg, hvorved der kan spares vand ved efterfølgende højtryksrensning.

Rengøring og desinficering

Der rengøres ugentligt i staldene. Der desinficeres 12 gange årligt. Gangarealerne rengøres hver uge.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Efter hvert hold søer i farestaldene vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar.

Døde dyr

Døde dyr opbevares under kadaverkappe og i kølecontainere. De opbevares ved gylletankene på bagsiden af den første tank således, at det ikke er synligt fra vejen..

Fast affald

Fast affald (pap, papir, plast mv). Opbevares i garage ved stuehus og sendes med skraldemand.

Affald og kemikalier

Medicinrester, kanyler og andet farligt affald: Opbevares i forrum ved griseald. afleveres på genbrugsplads i Videbæk.

Management

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse

Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.

Rengøring i og omkring siloer og byrninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnets.

Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markene i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionsvig af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørene på alle ventilationsanlæg og nødopluk, -således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.

Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.

Egenkontrol

Medicinforbrug registreres efter gældende love og der udarbejdes ugerapporter med opgørelser over antal døde grise og foderforbrug.

Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Plantedirektoratet. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markene når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Ventilationsanlæg i staldene rengøres og efterses i forbindelse med vask af staldene (BAT).

Afskærmninger på ejendommens forskellige maskiner efterses med jævne mellemrum (BAT).

Der er udarbejdet APV for arbejdspladsen.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal. Derudover er der en række andre faste procedurer:

Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.

Gyllepumpningen overvåges.

Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder.

Gylletanken kontrolleres for flydelag og der føres logbog.

Gyllebeholderen kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.

Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.

Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.

Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold smågrise og slagtesvin.

Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.

Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.

Restvand

Beskrivelse af mængde af restvand

Vaskevand fra vask af stald ledes til gyllebeholder, hvilket vurderes at være optimalt.

Vask af maskiner samt af og påfyldning af sprøjter foregår på plantedækket areal (mark).

Beskrivelse af tilledning af restvand

Vaskevand fra vask af stald ledes til gyllebeholder, hvilket vurderes at være optimalt.

Vask af maskiner samt af og påfyldning af sprøjter foregår på plantedækket areal (mark).

Transport

Antal transporter til og fra ejendommen består på årsbasis af følgende:

Før udvidelsen (antal/år)

Levering af svin til ejendom 26

Levering af svin til slagteri 26

Døde dyr 52

Indkøbt foder 52

Gylletransport (traktor og 25 t gyllevogn) 250

Dyrlæge 12

Efter udvidelsen

Levering af svin til ejendom 26

Levering af svin til slagteri 26

Døde dyr 52

Indkøbt foder 52

Gylletransport (traktor og 25 t gyllevogn) 280

Dyrlæge 12

Udover ovennævnte vil der være transport i forbindelse med markarbejdet. Dette forventes dog ikke at være til gene, pga. den begrænsede tidsperiode og det begrænsede omfang.

Se endvidere bilag over transportveje.

Risici

Se beredskabsplanen

Støjklider

Beskrivelse af støjklider

Der vil forekomme støj fra ventilationsanlægget. Det vil være i sommerperioden, hvor der er det største ventilationsbehov, støjen vil være maksimal. Ejer oplyser at ventilationsanlægget kun kan høres ved ophold tæt ved staldbygningerne.

Den væsentligste støjgene vil formentlig stamme fra til og frakørsel med lastbiler og traktorer til ejendommen. Derudover vil der forekomme støj fra landbrugsmaskiner i forbindelse med den daglige produktion herunder markarbejde.

Beskrivelse af driftsperiode

Ventilationen kører hele døgnet. Anlægget er trinløst reguleret, således det ikke kører på fuld kraft hele tiden.

Det er i ansøgningen oplyst, at støj fra foderbiler og grisebiler hovedsagligt forekommer på ugens første 5 dage i perioden fra 06.00-18.00.

Beskrivelse af støjklidetiltag

Ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm.

Traktorkørsel er især sæsonbetonet - forår og høst.

Der har ikke tidligere været klager over støj fra bedriften. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er, eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

Støv

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder, men det vurderes ikke at have en indvirkning på naboer pga. afstanden og at al fodring foregår indendørs i et lukket system.

Herudover vil der være støv ved høst og ved færdsel med lastbiler og maskiner. Det vurderes heller ikke at udgøre noget problem.

Der henvises til god landmandspraksis for at begrænse støvgener.

Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse skadedyr

Tilstedeværelse af skadegørere forebygges ved god orden og hygiejne i og omkring staldene, og eventuelle problemer bekæmpes omgående.

Beskrivelse af gener fra fluer

Fluebekæmpelse er omfattet af BAT-krav. Dette imødekommes ved anvendelse af rovfluer i stalde til bekæmpelse af fluer. Flueplage forebygges desuden ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring og ved jævnlig udslusning af gyllen.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Forekomster af rotter skal anmeldes til bekæmpelse efter gældende regler.

Der er tegnet kontrakt med et anerkendt rottebekæmpelsesfirma om udlægning og udskiftning af gift i dertil indrettede kasser.

Kemikalier

Har ingen kemi på denne ejendom.

Har ingen traktorer og olie på denne ejendom.

Lysforhold

Lyset i staldene er tændt efter behov. Lyset er slukket om natten.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle mv., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning. Gyllebeholdere, der ikke skal anvendes af anden bruger, skal fjernes. ?

0-alternativ:

Hvis denne udvidelse ikke bliver til noget fortsættes driften med den nuværende produktion.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSo09	Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	Nudrift	860	58,64
		Ansøgt	1050	71,59
SvSo01	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Nudrift	83	13,20
		Ansøgt	85	13,52
SvSo07	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	Nudrift	777	123,61
		Ansøgt	965	153,52

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årso*	Antal DE
						Ind	Ud		
Sostalde	Nej	SvSo09	Nudrift	860	270			2,96	58,64
			Ansøgt	1050	270			3,40	71,59
		SvSo01	Nudrift	83	286			2,96	13,20
			Ansøgt	85	286			3,40	13,52
		SvSo07	Nudrift	777	504			2,96	123,61
			Ansøgt	965	504			3,40	153,52
Sum			Nudrift					195,45	
			Ansøgt					238,64	
Ændring alle produktioner:									43,18

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årso / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
Sostalde	SvSo09	Nudrift	459,00	133,10	4,90		29,60	7,20
		Ansøgt	445,00	130,00	4,88		34,00	7,20
	SvSo01	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,20
		Ansøgt	1075,00	130,00	4,88		34,00	7,20
	SvSo07	Nudrift	1071,00	133,10	4,90		29,60	7,20
		Ansøgt	1075,00	130,00	4,88		34,00	7,20

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) eller alder ind	Udgangs vægt (kg) eller alder ud	Antal sti- pladser	Foderkorrektioner
Eksisterende farestald							
Årssøer	Kassestier, delvis spaltegulv	860	58,64	-	-	270	-
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Individuel opstaldning delvis spaltegulv	83	13,20	-	-	286	-
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Løsgående, delvis spaltegulv	777	123,61	-	-	504	-
I alt		-	195,45	-	-	-	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årssøer	Antal DE	Indgangs vægt (kg) eller alder ind	Udgangs vægt (kg) eller alder ud	Antal stipladser	Foderkorrektion
Eksisterende farestald							
Årssøer	Kassestier, delvis spaltegulv	1050	71,59	-	-	270	1520 FE 130 g råprotein/FE 4,88 g P/FE
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Individuel opstaldning delvis spaltegulv	85	13,52	-	-	286	1520 FE 130 g råprotein/FE 4,88 g P/FE
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald							
Årssøer	Løsgående delvis spaltegulve	965	153,52	-	-	504	1520 FE 130 g råprotein/FE 4,88 g P/FE
I alt							
		-	238,64	-	-	-	-

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder fra 2003		Gyllebeholder fra 2006	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	4 x 28	4 x 28	4 x 35,6	4 x 35,6
Lagerandel flydende i procent	38	38	62	62
Lagerandel fast i procent	-	-	-	-
Opbevaringskapacitet	2500 tons	2500 tons	4000 tons	4000 tons
Overdækning barriere	-	-	-	-
Fast overdækning	-	-	-	-

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-402,02 kgN/år

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	2137,13
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	477,99
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	373,24
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Sostalde	SvSo09	774,00	732,13	41,87	5,41%	0,00	0,00	0,00	732,13
		945,00	893,88	51,12	5,41%	0,00	138,63	0,00	755,25
	SvSo01	208,69	164,87	43,81	21,00%	0,00	0,00	0,00	164,87
		213,71	168,84	44,87	21,00%	0,00	15,29	0,00	153,56
	SvSo07	1953,60	1840,94	112,66	5,77%	0,00	0,00	0,00	1840,94
		2426,29	2286,37	139,92	5,77%	0,00	206,81	0,00	2079,56
Sum	Nudrift	2936,29	2737,94	198,34		0,00	0,00	0,00	2737,94
	Ansøgt	3585,00	3349,09	235,91		0,00	360,73	0,00	2988,37

Lugt

Lugtgeneregning

Lugtgeneregninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Sostalde	4248,86	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Sostalde	1168,28	Nej	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Sostalde	569,09	Nej	Nej

Resultat af lugtgeneberegning

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	374,06	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	210,27	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	118,29	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **14,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
101-0	# 6,80	Nej	JB1	Ja	S4	S4	6,80	0,00	0,00	0,00	0,00	6,80	0,00	0,00	0,00
107-0	# 4,07	Ja	JB1	Ja	S4	S4	4,07	0,00	0,00	0,00	0,00	3,89	0,00	0,18	0,00
121-0	# 5,75	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,75	0,00	0,00	0,00	0,00	5,75	0,00	0,00	0,00
122-0	# 3,64	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,64	0,00	0,00	0,00	0,00	3,64	0,00	0,00	0,00
123-0	# 9,58	Ja	JB1	Ja	S4	S4	9,58	0,00	0,00	0,00	0,00	8,89	0,00	0,69	0,00
123-1	# 0,72	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,72	0,00	0,00	0,00
127-0	# 14,80	Nej	JB1	Ja	S4	S4	14,80	0,00	0,00	0,00	0,00	14,80	0,00	0,00	0,00
128-0	# 4,65	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,65	0,00	0,00	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
129-0	# 1,68	Nej	JB1	Ja	S4	S4	1,68	0,00	0,00	0,00	0,00	1,68	0,00	0,00	0,00
130-0	# 7,95	Ja	JB1	Ja	S4	S4	7,95	0,00	0,00	0,00	0,00	6,18	0,00	1,78	0,00
132-0	# 30,81	Nej	JB4	Ja	S4	S4	30,81	0,00	0,00	0,00	16,57	30,81	0,00	0,00	0,00
106-0	# 2,23	Ja	JB1	Ja	S4	S4	2,23	0,00	0,00	0,00	0,00	1,18	0,00	1,06	0,00
151-0	# 5,54	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,54	0,00	0,00	0,00	0,00	5,54	0,00	0,00	0,00
152-0	# 1,40	Nej	JB1	Ja	S4	S4	1,40	0,00	0,00	0,00	0,00	1,40	0,00	0,00	0,00
153-0	# 2,50	Ja	JB1	Ja	S4	S4	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	2,49	0,00
154-0	# 1,39	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,39	0,00
Total	130,39						130,39	0,00	0,00	0,00	16,57	114,48	0,00	15,91	0,00

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk
25. september 2015

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
155-0	# 3,74	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,74	0,00	0,00	0,00	0,00	3,74	0,00	0,00	0,00
150-0	# 3,96	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,96	0,00	0,00	0,00	0,00	3,96	0,00	0,00	0,00
105-0	# 1,98	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	1,38	0,00
104-0	# 1,20	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,20	0,00	0,00	0,00	0,00	1,17	0,00	0,03	0,00
103-0	# 9,83	Ja	JB1	Ja	S4	S4	9,83	0,00	0,00	0,00	0,00	6,86	0,00	2,97	0,00
102-0	# 6,15	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,15	0,00	0,00	0,00	0,00	2,21	0,00	3,93	0,00
Total	130,39						130,39	0,00	0,00	0,00	16,57	114,48	0,00	15,91	0,00

Aftalearealer
Ingen

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	19066,14	4885,56	75,00	0,00	195,45
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Forskellige gyllemodtagere. CVR:	Svinegylle	1259,37	322,70	75,00	0,00	12,91

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	17806,77	4562,86	0	182,54
Total	17806,77	4562,86	0	182,54

Harmonital

1,4 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	21687,55	5659,55	75,00	0,00	238,63
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Christian Vestergaard Lærkedalvej 4, Fjeldstervang, 6933 Kibæk CVR: 88007328	Svinegylle	5098,60	1338,00	75,00	0,00	56,10

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	16588,95	4321,55	0	182,53
Total	16588,95	4321,55	0	182,53

Harmonital

1,4 DE/ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	114,48 ha	15,6 kg P/ha/år	15,6 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	15,6 kg P/ha/år	15,6 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	15,91 ha	15,6 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	15,6 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-25,4 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **13,9 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **33,1 kg P/ha/år.**

P-afførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **19,4 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **13,7 kg P/ha/år.**

Nitratberegning (Overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	83,7
DE_{reel}	1,40	76,7

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	77,0
Merudvaskning fra husdyrbrug	-0,3

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		77,0
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	83,7
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		77,0

Nitratberegning (Grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
132-0	30,8	43	-4	43	44

1.9 Opbevaringskapacitet

Beregning af gylleopbevaringskapacitet Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk

Gylle produceret på ejendommen	6500 m3
Vand tilledt fra befæstede arealer	0 m3
Vand tilledt fra vask af maskiner	0 m3
Vand tilledt fra andet	0 m3
I alt vand og gylle i gyllebeholdere	6500 m3

Behov for opbevaring ved krav til:

7 mdr opbevaringskapacitet	3792 m3
9 mdr opbevaringskapacitet	4875 m3

Gyllebeholdere

Adresse	Nudrift		Ansøgt	
	kapacitet	% i tanken	kapacitet	% i tanken
Tinghøjvej 3	4000 m3	62	4000 m3	62
Tinghøjvej 3	2500 m3	38	2500 m3	38
Ejendoms adresse	0 m3	0	0 m3	0
Adresse aftaletank	0 m3	0	0 m3	0
Gyllekanaler	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
Opbevaringskapacitet i alt	6500 m3	100	6500 m3	100

Opbevaringskapacitet i måneder **12**

Gyllekanaler medregnet i opbevaringskapacitet

ja	nej
	x

Udfyldt af

Miljørådgiver Helle Borum

Dato

29-1-2015.

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Højvang
Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk.

Redegørelse for BAT

Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for ammoniak og fosfor ved anvendelse af BAT:

Ammoniak

Farestald: 1050 søer x 0,75 kg N/år = 787,5 kg N/år

Løbeafdeling: 85 årssøer x 1,74 kg N/år = 147,9 kg N/år

Drægtighedsstald: 965 årssøer x 2,11 kg N/år = 2036,15 kg N/år

I alt: 2972 kg N/år

Fosfor

1050 årssøer x 5,393 kg P/årssø* ab lager = 5662,65 kg P

*3,773 + 1,62 kg P

Anlæg

I forbindelse med ansøgningen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. §12 er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

De vigtigste anvendte virkemidler er:

Virkemiddel	Effekt
Staldsystemer	<p>Der er drænet gulv i drægtighedsstalden (1). Søerne er løsgående i drægtighedsstalden. Stalden er opført i 2004 og ombygget i 2006.</p> <p>Der er delvis spaltegulv jf. Bat-byggebladet "faresti med delvist spaltegulv (106.02-51) i farestalden (3 og 4).</p> <p>Der er delvis spaltegulv i løbeafdelingen, hvor søerne er opboksede 4 uger efter løbning. (2)</p> <p>Staldene 2, 3 og 4 er opført i 2004 – 2007.</p>

	<p>En renovering af staldene er ikke lige om hjørnet.</p>
<p>Mere effektiv fodring</p> <p>Type 2 foderkorrektion på råprotein: 0,93</p> <p>Type 2 foderkorrektion på fosfor: 0,94</p>	<p>Der anvendes fodertilpasning som virkemiddel.</p> <p>Input: FE/årsso: 1520 g råprotein/FE: 130 g fosfor/FE: 4,88 Antal fravænnede grise/årsso: 34 Fravænningsvægt: 7,2 kg</p> <p><u>Råprotein 2014/15 formlen:</u> $\frac{(((FE \text{ pr. årsso} \times g \text{ råprotein pr. FE})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{25,2}$ $\frac{(((1520 \text{ FE} \times 130 \text{ g})/6250) - 1,98 - (34 \times 7,2 \text{ kg} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{25,2} = 0,93$</p> <p>Korrektionsfaktoren for kvælstof må ikke overstige 0,93</p> <p><u>Fosfor 2014/15 formlen:</u> $\frac{(((FE \text{ pr. årsso} \times g \text{ fosfor pr. FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}))}{5,66}$ $\frac{(((1520 \text{ FE} \times 4,88 \text{ g})/1000) - 0,58 - (34 \times 7,2 \text{ kg} \times 0,006 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{5,66} = 0,95$</p>

	<p>Der tilsættes fytase til foderet i det omfang det skønnes at være en fordel (også økonomisk) for at opnå en større udnyttelse af fosforen i foderet.</p>
Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i løbe-/drægtighedsstalden. Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.</p> <p>Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, -der er derfor ikke lavet økonomiske afvejringer af alternativer.</p>
Management	<p>Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.</p> <p>Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.</p> <p>Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.</p> <p>Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markene i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.</p> <p>Der er lavet beredskabsplan, så</p>

	<p>forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.</p> <p>Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssviqt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk, - således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.</p> <p>Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.</p>	
<p>Vand- og energiforbrug</p>	<p>Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene.</p> <p>Der anvendes udelukkende drikkepipler i alle foderkrybber, hvorved vandspild minimeres.</p>	
<p>er lene dt ed læg ret et ar. de tur- am, get.</p>		<p>Der rengøres ugentligt i staldene. I desinificeres 12 gange årligt. Gangarealerne rengøres hver uge. Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter stal vaskes med højtryksrensere med k vand. Både iblødsætning og vask i højtryksrensere er vandbesparende.</p> <p>Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation.</p> <p>Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer</p> <p>Efter hvert hold søer i farestaldene vaskes ventilatoren i staldafsnitten sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan i modstand og forøge strømforbruget.</p> <p>Al ventilation er styret af et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.</p>

	<p>Der anvendes lavenergipærer i varmelampene.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p>
<p>Husdyrgødningsopbevaring</p> <p>5. Gylletank på 2500 m³ (opført 2003) 6. Gylletank på 4000 m³ (opført 2007)</p>	<p>Der er tæt flydelag på gylletankene (5 og 6), så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.</p> <p>Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.</p> <p>Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.</p> <p>Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.</p>

Andre BAT-teknologier er fravalgt med følgende begrundelser:

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Biologisk luftvasker	<p>Biologisk rensning af ventilationsluft kan reducere emissionen af lugt fra svinestalde. Effekten er dog ikke dokumenteret i forbindelse med rensning af ventilationsluft fra sostalde, og det vides ikke, om man kan forvente samme reduktionsgrad, som der er fundet i forbindelse med rensning af ventilationsluft fra slagtesvinestalde.</p> <p>Danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er</p>

Side 5 af 7.

	<p>kritisk, idet det påvirker renseseffektiviteten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af blandt andet dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd.</p> <p>Spærkonstruktionen på staldene er ikke udført, så den vil kunne bære luftrensere.</p> <p>Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone. Luftvaskeren er derfor fravalgt.</p>
Benzoesyre i foderet	<p>Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin. Med forventet prissætning af Benzoesyre i 2013 vil omkostningen udgøre ca. 20 kr./slagtesvin. Med nutidens DB i slagtesvineproduktionen er tilsætning af Benzoesyre ikke økonomisk relevant.</p> <p>Her er tale om en sobesætning, hvor benzoesyre ikke er godkendt.</p>
Ændring af ventilationsafkast	<p>Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtudbredelsen omkring anlægget.</p> <p>Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.</p>
Kemisk luftvasker	<p>Luftmodstanden gennem filteret og driften af vandpumper mv. medfører et øget energiforbrug afhængigt af luftrenser og mængden af luftrensning. Der er ikke foretaget afprøvninger af kemisk luftrensning med syre i forbindelse med sostalde i Danmark, hvorfor der ikke foreligger oplysninger om forbruget af energi eller vand til luftrensning ved denne staldtype. De økonomiske beregninger er derfor foretaget på baggrund af oplysninger fra leverandør.</p> <p>Spærkonstruktionen på staldene er ikke udført, så den vil kunne bære luftrensere.</p> <p>Den krævede ammoniakreduktion løses ved anvendelse af andre virkemidler. Luftvaskeren er derfor fravalgt.</p>
Gylleseparation	<p>Anvendelse af separation udløses som oftest af et ønske om at reducere harmoniarealet til produktionen. Da det hidtil har vist sig muligt at afsætte gylle i området fravælges denne løsning.</p>
Køling af kanalbund	<p>Gyllekøling er beskrevet i teknologibeskrivelsen af 26.1.2011 "Køling af gylle i stalde til søer og smågrise.</p> <p>Det vil være ude af proportionalitet at begynde at brække de eksisterende gyllekanaler op for at</p>

	<p>nedstøbe køleslanger. Gyllekøling har en negativ sideeffekt i farestalde, da det køler så meget under spalterne, hvor de nyfødte grise kommer til verden, at risikoen for afkøling af grisen med død som følge forøges voldsomt. Teknikken er fravalgt.</p>
Husdyrgødningsoptagelse	<p>Teltoverdækninger er fravalgt. Teknologibeskrivelsen for overdækning beskriver, at der ikke er proportionalitet i teltoverdækninger, og slet ikke, når der ikke er tale om en besætningsudvidelse.</p>
Gylleforsuring	<p>Forsuring af svinegylle er beskrevet i Teknologiblad "Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde" 20-12-2010</p> <p>Der er behov for en undersøgelse af gylleforsuringsanlæg i drift i sostalde. Specielt kan der være behov for at undersøge driften, når større halmmængder anvendes.</p> <p>Der er her tale om et soanlæg med linespil. Gylleforsuring kan ikke koblet på et anlæg med linespil.</p> <p>Da udvidelsen bygger på gylleaftalearealer kommer fortjenesten i form af mere kvælstof i gyllen ikke den pågældende landmand til gode, og prisen pr. kg reduceret N vil være betydelig højere. Staldene er ikke opført, så rørføringen er forberedt til gylleforsuring.</p> <p>I Ringkøbing-Skjern kommune satser man stortilet på en fremtidig biogasproduktion. Så længe man ikke ønsker forsuret gylle i biogasanlæggene, vil det ikke være fornuftigt at investere i et sådant anlæg.</p> <p>Det medfører at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.</p>

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug.

Nedenstående belyser endvidere, om husdyrbruget lever op til IE-Direktivet og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit, anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

I november 2006 blev ejendommen miljøgodkendt efter Miljøbeskyttelsesloven kap. 5. Der blev godkendt et dyrehold på 860 stk. søer samt nogle bygningsmæssige udvidelser. Miljøgodkendelse skulle nu revurderes, men der søges i stedet for om en § 12 godkendelse efter husdyrbrugsloven.

Der søges om en udvidelse til 1050 stk. årssøer med fravæning af grise ved. 7,2 kg. Udvidelsen foretages i eksisterende bygninger.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Der etableres ikke nybyggeri i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2013 til 2025 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø.

Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumsloven § 29a (se bilag 9). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

2.2.4. Placering i landskabet

Landskabelige hensyn

Husdyrbruget og alle udbringningsarealerne ligger uden for større uforstyrrede landskaber, uden for områder med bevaringsværdige landskaber samt uden for geologiske bevaringsværdige områder.

Landskabsbeskrivelse

Landskabet er et åbent landbrugslandskab, hvor spredte læhegn, punktbeplantning og skovbevoksning adskiller marker. Den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning. Det betyder, at der er mange udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Landskabstype

Området omkring husdyrbruget og omkring de fleste af udbringningsarealerne er beliggende i et storbakket morænelandskab. Det storbakkede morænelandskab er karakteriseret ved store bakker og jævnt kuperede til flade landskaber. Det er overvejende en robust landskabstype og derfor som udgangspunkt principielt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug.

De øvrige udbringningsarealer er beliggende i et område med småbakket morænelandskab. Det småbakkede morænelandskab er karakteriseret ved små bakker til jævnt kuperede landskaber. Det er en sårbar og følsom landskabstype, der som udgangspunkt principielt er uegnet for nyplacering og udbygning af store landbrug.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 238,64 DE. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 IE-husdyrbrug

Husdyrbruget beliggende på Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over

- 1) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer

BAT-konklusioner

Ringkøbing-Skjern Kommune skal, ud over de gældende BAT-standardvilkår, lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse og revurdering af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende.

Der er endnu ikke offentliggjort BAT-konklusioner for IE-husdyrbrug og miljøgodkendelsen udarbejdes derfor på baggrund af de gældende BAT-standardvilkår og konklusionerne om

den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter, på samme måde, som øvrige husdyrbrug omfattet § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Når der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter, skal godkendelsen tages op til op til revurdering. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes. Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger. Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til. Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

2.3.2 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde, samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse

grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 2972 kg NH₃. Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 2988 kg NH₃, jf. ansøgningen. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at BAT emissionsniveauet for ammoniak på bedriften er overholdt. Det har ansøger blandt andet gjort ved at anvende en type 2 foderkorrektion på råprotein, og ved anvendelse af de valgte staldsystemer.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning, i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT-emissionsniveau for bedriften på 5663 kg P/DE ab lager. Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 5660 kg P/DE ab lager, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Staldindretning

Der er drænet gulv i drægtighedsstalden, stald 1. Søerne er løsgående i drægtighedsstalden. Stalden er opført i 2004 og ombygget i 2006.

Der er delvis spaltegulv, jf. BAT-byggebladet faresti med delvis spaltegulv i farestald 3 og 4.

I stald 2 er der delvis spaltegulv i løbeafdelingen, hvor søerne står opstaldet 4 uger efter løbning.

Staldene 2, 3 og 4 er opført i 2004 – 2007. En renovering af staldene er ikke lige rundt om hjørnet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT med hensyn til staldindretning.

Management

Danish Crowns "Code of Practice" er indført og branchekoden for dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges. Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannes.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolles dagligt for funktionssvigt. Der er indgået serviceaftaler for alle ventilationsanlæggene og nødopluk.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer således, at det ansøgte projekt overholder niveauet for BAT med hensyn til management

Foder

Ansøger anvender fodertilpasning som virkemiddel. Der anvendes 130 g råprotein pr. FE, 4,88 g fosfor pr.FE og 1520 FE/årso. Der er stillet vilkår til foderkorrektioner på bedriften. Se vilkår 11 og14.

Derudover tilsættes fytase til foderet i det omfang det er økonomisk optimalt og dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene og derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring af staldene. Vandspild minimeres ved at anvende drikkenipler i foderkrybber.

Staldene og gangarealerne rengøres ugentligt og desinficeres 12 gange årligt. For at minimere vandforbruget ved vask af staldene m.m. anvendes iblødsætning og der vaskes med højtryksrensere og med koldt vand.

Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne. Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer.

Der føres regnskab med vand- og energiforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsværket.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Tankene er tilmeldt de lovpligtige og regelmæssige 10 års beholderkontroller. Der er tæt flydelag på gylletankene, så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.

Der er foretaget en beregning af opbevaringskapaciteten, se bilag 1.9.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har blandt andet fravalgt gylleforsuring, idet der er tale om et soanlæg med linespil. Gylleforsuring kan ikke kobles på et sådan anlæg.

Køling af kanalbund er fravalgt, idet det vil være ude af proportionalitet at begynde at brække de eksisterende gyllekanaler op for at nedstøbe køleslanger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at nogle af fravalgene er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak og andre vurderes ikke til at være BAT for ansøgte husdyrbrug.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning, vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand

Vaskevand fra vask af stalde ledes til gyllebeholderne. Vask af maskiner foregår på plantedækkede marker.

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.4 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilket er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgenæfstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	374 meter
Samlet bebyggelse:	210 meter
Enkelt bolig:	118 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 1168 meter til samlet bebyggelse og 569 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone er 4,2 km.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange genæfstanden".

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at genæfstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for genæfstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.2 Støj

Støjkluder fra husdyrbruget udgøres primært af transporter med lastbiler og traktorer samt fra ventilationsanlægget. Derudover vil der forekomme støj fra den daglige brug af landbrugsmaskiner.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Lyset i staldene er tændt efter behov. Lyset slukker om natten.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der er forholdsvis langt til nærmeste nabo.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Der vil være mindre støvgener i forbindelse med den daglige håndtering af foder. Al fodring foregår indendørs i et lukket system og forventes ikke at have en indvirkning på de omkringboende. Herudover vil der være støv ved høst og ved færdsel af lastbiler og maskiner.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgte projekt vil betyde en lille forøgelse transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af transport af gylle vil stige. Forøgelsen af transport er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om, hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrafter er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle inden for grænserne af fuglebeskyttelsesområder og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget, deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområde er habitatområdet Skjern Å, som ligger ca. 10 km fra husdyrbrugets anlæg og ca. 4,2 km fra de tættest beliggende af husdyrbrugets arealer. Alle arealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord.

For beskrivelser af de internationale naturområder henvises til Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk)

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte, eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

En del af husdyrbrugets arealer ligger ved, eller i oplandet til vandløbene Rimmerhus Bæk og Fjelsevang-Haunstrup Skelgrøft. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs væsentlige vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til vandløbsloven, gælder følgende for nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter.*

Det betyder, at der er krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmme ved vandløb" på bilag 5. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem, der udbringer gyllen, eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner og Lov om ændring af lov om

randzoner. For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 9 meter fra bredden foretages gødskning, sprøjtning, dyrkning, eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 130,39 ha, der alle ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord.

2.7.4 Sædskifte

På alle markerne er der valgt et S4 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for husdyrbruget.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet.

Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.

- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel.
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b.

2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand

Kvælstofudvaskningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er der sket et tydeligt fald i nitratudvaskningen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen, delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III", er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet, som udgangspunkt, er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, hvilket svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 83,7 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha, hvilket svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 76,7 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt, ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Grundlag for skærpet nitratbeskyttelse.

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse eller godkendelse af et husdyrbrug, skal vurdere om det ansøgte kan medføre

væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf foretages der, for husdyrbruget, en konkret vurdering af om der er grundlag for en nitratbeskyttelse, som er højere end den generelle beskyttelse.

I forhold til skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande, har Miljøstyrelsen fastlagt følgende afskæringskriterium:

Et projekt for husdyrbrug, kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder, end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade, et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv.

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af pkt. 1, projektet i kumulation:

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til nitratudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007.

- For alle dambrugene i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne til de to oplande viser, at der siden 2007 er sket et fald på 3,17 tons i udledning af nitrat til Stadil Fjord og 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord.

Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunnet lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg.

Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til sårbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist, skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til de 2 oplande, har været faldende inden for den sidste år-række og vil blive ved med at falde de kommende år.

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer i forhold til antal dyreenheder i oplandet, at nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 10. december 2014) viser, at i hele oplandet til

Ringkøbing Fjord og dermed inden for kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2014 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,53 % fra 245988,93 DE i 2007 til 249802,18 DE i 2014.

I henhold til Miljøstyrelsen, kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen ikke er større end den, der svarer til et planteavlsbrug. I tilfælde af, at udvaskningen er større, kan den reduceres med en række virkemidler f.eks:

Reducerede gødningsnormer
Flere efterafgrøder
Ændret sædskifte
Afbrænding af husdyrgødning
Separering af husdyrgødning
Afsætning til biogasanlæg

I det konkrete projekt, er udvaskningen fra et planteavlsbrug, i ansøgningen, beregnet til 77,0 kg N/ha. Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt, DEreel, er jf. ansøgningen 76,7 kg N/ha og overstiger dermed ikke udvaskningen, der svarer til et planteavlsbrug.

Ansøgeren har i det konkrete projekt valgt, at anvende 14 % ekstra efterafgrøder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at påvirkningen fra projektet i kumulation med andre planer og projekter, opfylder afskæringskriterie 1 i forhold til påvirkning af overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af Pkt. 2A og 2B, projektet i sig selv:

Husdyrbrugets udbringningsarealer har, det lukkede bassin Ringkøbing Fjord som slutrecipient og er derfor omfattet af det skærpede krav på 1 %.

På baggrund af Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om størrelsen af landbrugsarealer og den samlede kvælstofudvaskning fra oplandene, er det beregnet, hvor stor en påvirkning af recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningen er gennemført som et "Worst cases" scenarie, hvor der er valgt det mindst mulige reduktionspotentiale og regnet på den totale kvælstofudvaskning, i stedet for merudvaskningen fra et husdyrbrug.

Opgørelse af worst case nitratudvaskning til overfladevand

Ringkøbing Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	230073
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	2752000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsareal i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		130,39
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	76,7
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	2500
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord (%)		0,091

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af worst case scenariet af husdyrbrugets maksimale andel af kvælstofudvaskningen til Ringkøbing Fjord, at afskæringskriterie pkt. 2A og 2B er opfyldt, idet påvirkningen fra projektet i sig selv, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland og derfor ikke vil påvirke overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning.

Samlet set, er det derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der på baggrund af den konkrete vurdering af ansøgningen, ikke er behov for en skærpelse af den generelle nitratbeskyttelse af overfladevande.

2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 6 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1) og (JB4) jorde.

15,91 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 114,48 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning).

Ifølge ansøgningen er det gennemsnitlige fosforoverskud på 13,7 kg P/ha/år, hvilket er 25,4 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud. Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau overholdes.

Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerrosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden, øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder, som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger. Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt, viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skrånere eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånede 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

Grundlag for skærpelse af husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse, eller godkendelse af et husdyrbrug skal vurdere, om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf, foretages der for husdyrbruget en konkret vurdering af, om der er grundlag for en fosforbeskyttelse, der er højere end den generelle beskyttelse.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til fosforudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007 og der vurderes derfor kun på husdyrbrugets påvirkning.

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, beregnes det ansøgte andel af fosforbelastningen til de Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

På baggrund Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om, den samlede fosforudvaskning fra oplandene er det beregnet, hvor stor en andel af udvaskningen til recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningerne er lavet med forudsætningerne:

Den forøgede udvaskning svarer den procentvise forøgelse af fosforpuljen over 20 år.

Gennemsnitligt fosfor indhold i de øverste 25 cm af landbrugsjord er 2000 kg P/ha

Maksimal udvaskning af fosfor fra sammenhængende landbrugsareal er 1 kg P/ha.

Opgørelse af "Worst case" fosforudledning til overfladevand

Beregning af forøgelsen i jordens fosforpulje		
Fosforoverskud på husdyrbruget	(kgP/ha)	13,7
Fosfor i jordens øverste 25 cm	(kgP/ha)	2000
Forøgelse af fosforpulje i den 20 årige afskrivningsperiode.	(%)	13,7
	Vandområde	Ringkøbing Fjord
Beregning af fosforudledning		
Beregning af fosforudvaskning		
Husdyrbrugets udbringningsareal i opland	(ha)	130,39
Worst case udvaskning	(kgP/ha)	1
Worst case udvaskning fra husdyrbruget (kg P)		17,9
Beregning af husdyrbrugets andel af fosforudvaskning i opland		
Total fosfor udledning til recipient.	(kg)	93000
Husdyrbrugets andel af udledning	(%)	0,0192

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beregninger, at det ansøgtes maksimale andel af fosforudledningen på 0,0192 % ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at fosfortabet fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter. Vilkår til skærpelse af den generelle fosforbeskyttelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 afsnit 1, er derfor ikke nødvendige.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

2.7.8 Ammoniakemission

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af §§ 11-12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 402 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Det vil sige, at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.

2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 16 km fra anlægget. Naturtypen har nummer 6230 – artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund og er en del af Skjern Å.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012 beregnet til 14,4 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

I kraft af den store afstand til naturområdet er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 2-Natur er ca. 5,6 km. Området ligger sydvest for anlægget. Området er § 3 hedeområde, som er C-målsat. Det er beskyttede naturtyper og egekrat i øvrigt, som på lang sigt har potentiale til at kunne udvikles til nye naturområder. Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

Heder, som vurderes kvælstoffølsom, har en tålegrænse, som er i den lave ende af intervallet 10-20 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes

baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012, beregnet til 15,1 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

I kraft af den store afstand til området, er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 2-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre Kategori 2-Natur områder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Kategori 2-Natur områder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der ikke registreret kategori 3-natur, som kan være kvælstoffølsom. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Der er derfor ikke foretaget beregninger til sådanne områder.

Ca. 880 m øst for anlægget er der registeret et lille område, som potentiel ammoniakfølsomme skov. Kommunen har undersøgt skovens alder ved hjælp af Kort- og Matrikelstyrelsens målebordsblade samt ved hjælp af luftfotos over området. Skovområdet er etableret i slutningen af 1970'erne og er således mindre en 200 år gammel. På baggrund af ovenstående kriterier, vurderer kommunen, at skoven ikke er ammoniakfølsom.

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer vandhuller og enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur. Kommunen har dog valgt at foretage en beregning til det tættest beliggende engområde. Området ligger ca. 80 m nordøst for anlægget. Beregningerne viser en merdepositionen på 1,6 kg N/ha/år. Idet der alene er tale om et naturområde, som ikke er kategori 3-natur er det kommunens vurdering, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Nogle af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 5). Der er tale om § 3 hede, § 3 enge, § 3 søer og mose.

Ingen af udbringningsarealerne skråner mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for, at overfladestrømning vil påvirke den § 3-beskyttede natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte områderne imod påvirkning af tilstanden.

I nærheden af de udbringningsarealer, som ligger tættest på anlægget, ligger der nogle § 3 engområder. Disse engområder er alle C-målsatte. For C-målsatte områder, er målet at arbejde for at bevare en god biologisk tilstand.

I nærheden af mark 150-0, 151-0, 152-0, 153-0 154-0 og 155-0 ligger et § 3 hedeområde. Dette hedeområde er C-målsat. For C-målsatte områder, er målet at arbejde for at bevare en god biologisk tilstand.

Derudover ligger der, omkring disse arealer, både § 3 moser, enge, overdrev og mindre § 3 søer. De fleste engområder er B-målsatte, for B-målsatte områder, er målet at arbejde aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv. De andre § 3 områder er primært C-målsatte, for C-målsatte områder, er målet at arbejde for at bevare en god biologisk tilstand.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at idet udbringningsarealerne tidligere har været anvendt som udbringningsarealer, så kan de fortsat drives som sådan uden at påvirke de omkringliggende naturområder væsentligt.

Det nærmeste Natura 2000 område er Skjern Å, som ligger syd for arealerne. De tættest beliggende arealer ligger i en afstand af ca. 4 km. Grundet den lange afstand er det kommunens vurdering, at Natura 2000 området er tilstrækkeligt beskyttet mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift.

Ifølge ansøgningen udbringes der i nudrift og i ansøgt drift svinegylle på arealerne.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der grænser umiddelbart op til Natura 2000 naturområder, som er ammoniakfølsomme (Kategori 1 natur). Kommunen vurderer, at de generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne imod tilstandsændringer og væsentlig påvirkning.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke med

de stillede vilkår at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt, som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.7.9 Grundvand

Udbringningsarealerne ligger i område med både drikkevandsinteresser og med særlige drikkevandsinteresser. Husdyrbruget og dele af udbringningsarealerne ligger i indvindingsområde til Rimmerhus Vandværk.

På husdyrbrugets arealer er der en markvandsboring. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 meter for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 meter for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Fra 1. august 2011 blev det lovpligtigt, at etablere en 25 meter beskyttelseszone omkring almene indvindingsboringer, hvor der ikke må dyrkes, gødes, eller sprøjtes med pesticider. Almene indvindingsboringer er boringer, der forsyner mindst 10 ejendomme med vand.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Ifølge ansøgningen ligger 16,57 ha af husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer helt, eller delvist inden for zoner, som Naturstyrelsen ved deres seneste kortlægning har fundet ud af, er nitratfølsomme indvindingsområder (se bilag 8)

Husdyrbruget er derfor omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen fra rodzonen. For de arealer, som ligger inden for det nitratfølsomme indvindingsområde og hvor udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/liter i eftersituationen, er der stillet vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning med nitrat.

Ifølge ansøgningen, skal der anvendes projektilpasning i form af, 14 % ekstra efterafgrøder, hvilket skal regnes ud over Plantedirektoratets krav og på hele efterafgrødegrundlaget.

Beregningerne i ansøgningen viser, at nitratudvaskningen ved anvendelse af projektilpasningen vil være 43 mg nitrat/liter på alle ejede/forpagtede udbringningsarealer i det nitratfølsomme indvindingsområde og merbelastningen vil være - 4 mg nitrat/liter. Beskyttelsesniveauet for det nitratfølsomme indvindingsområde er således overholdt ved anvendelse af projektilpasning.

På udbringningsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder er beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til grundvandet harmonigrænsen, hvilket ifølge ansøgningen er overholdt

Da beskyttelsesniveauerne er overholdt, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet, herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet, ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer, er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde, at de generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauer, skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår, vurderes tilstrækkelige til, at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til 1050 stk årssøer med fravæning af grise ved 7,1 kg, i alt svarende til 238,64 DE, kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur, Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord), grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m.
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

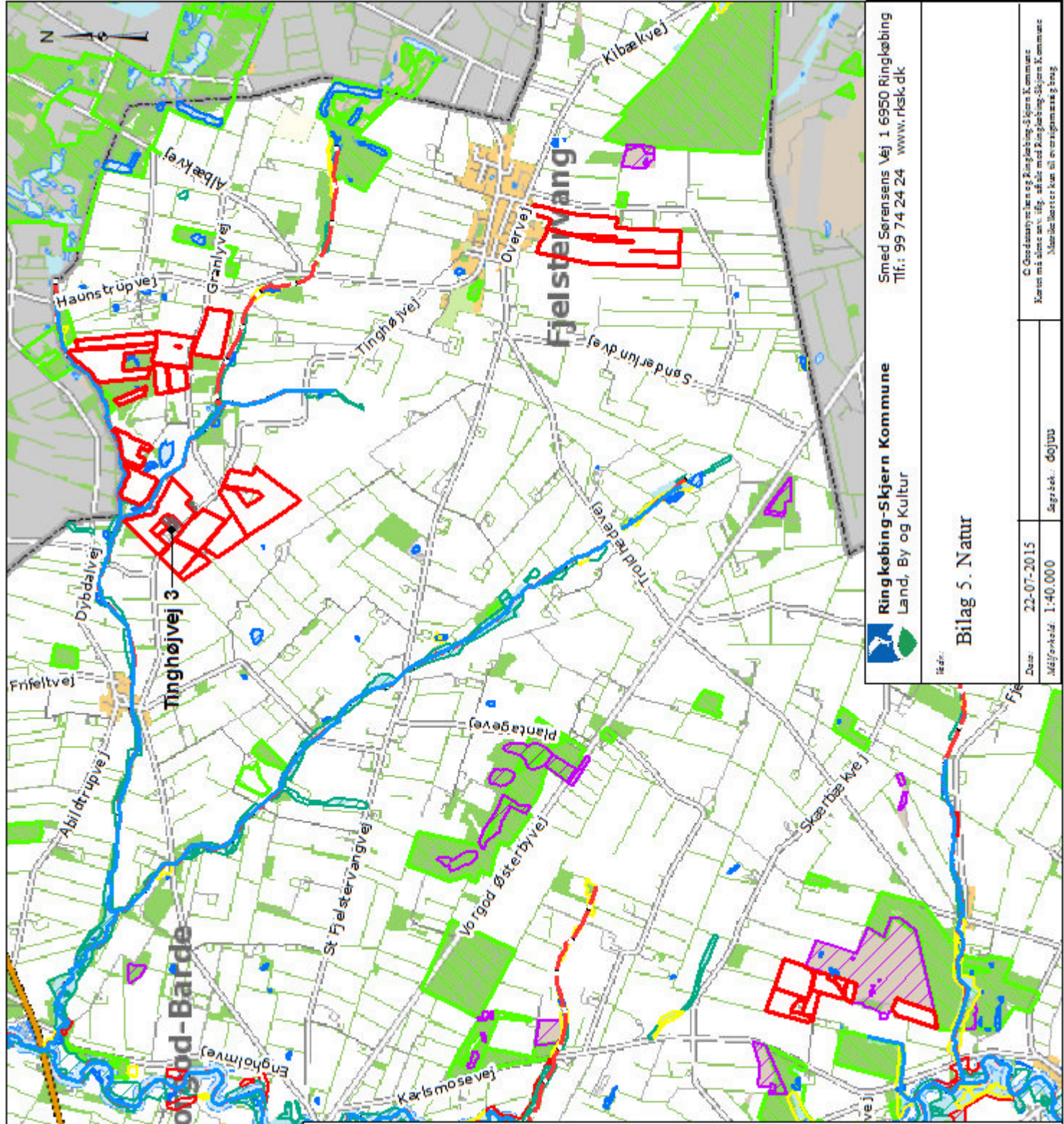
Støjmålinger skal udføres, som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden.

Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4. Situationsplan, samlede anlæg

Ringkøbing-Skjern Kommune
 Land, By og Kultur
 Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing
 Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

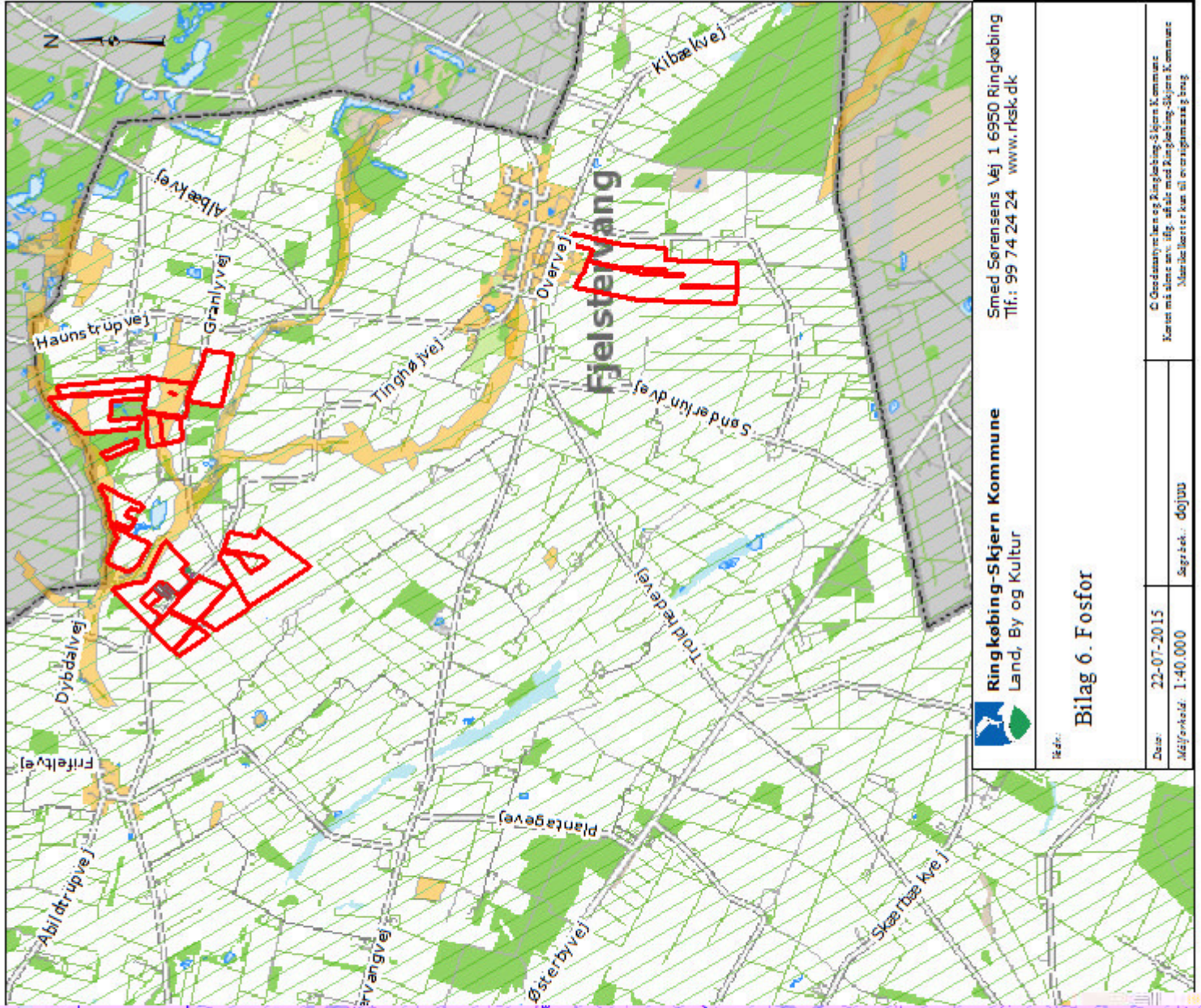
Isdn: **Bilag 5. Natur**

Dato: 22-07-2015	Udarbejdet af: døj100
Målestok: 1:40.000	

© Godsmark nr. 6 og Ringkøbing-Skjern Kommune
 Kartet må ikke anv. til salg, udleje med Ringkøbing-Skjern Kommune
 Må ikke blæse for til overdragsmateriale

- Signatur**
- Navn Sostalde
- Opbevaringslagre, Tinghøjvej 3**
- Navn Gylletank (2500 m³)
  - Gylletank (4000 m³)

- Areal Type**
- Udbringning
  - Beskyttede vandløb
  - 2m bræmmer ved vandløb
  - EF habitat områder
- Beskyttet natur (§3)**
- Eng
  - Hede
  - Mose
  - Overdrev
  - Strendeng
  - Sø
  - Pot. ammoniakfølsom skov

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

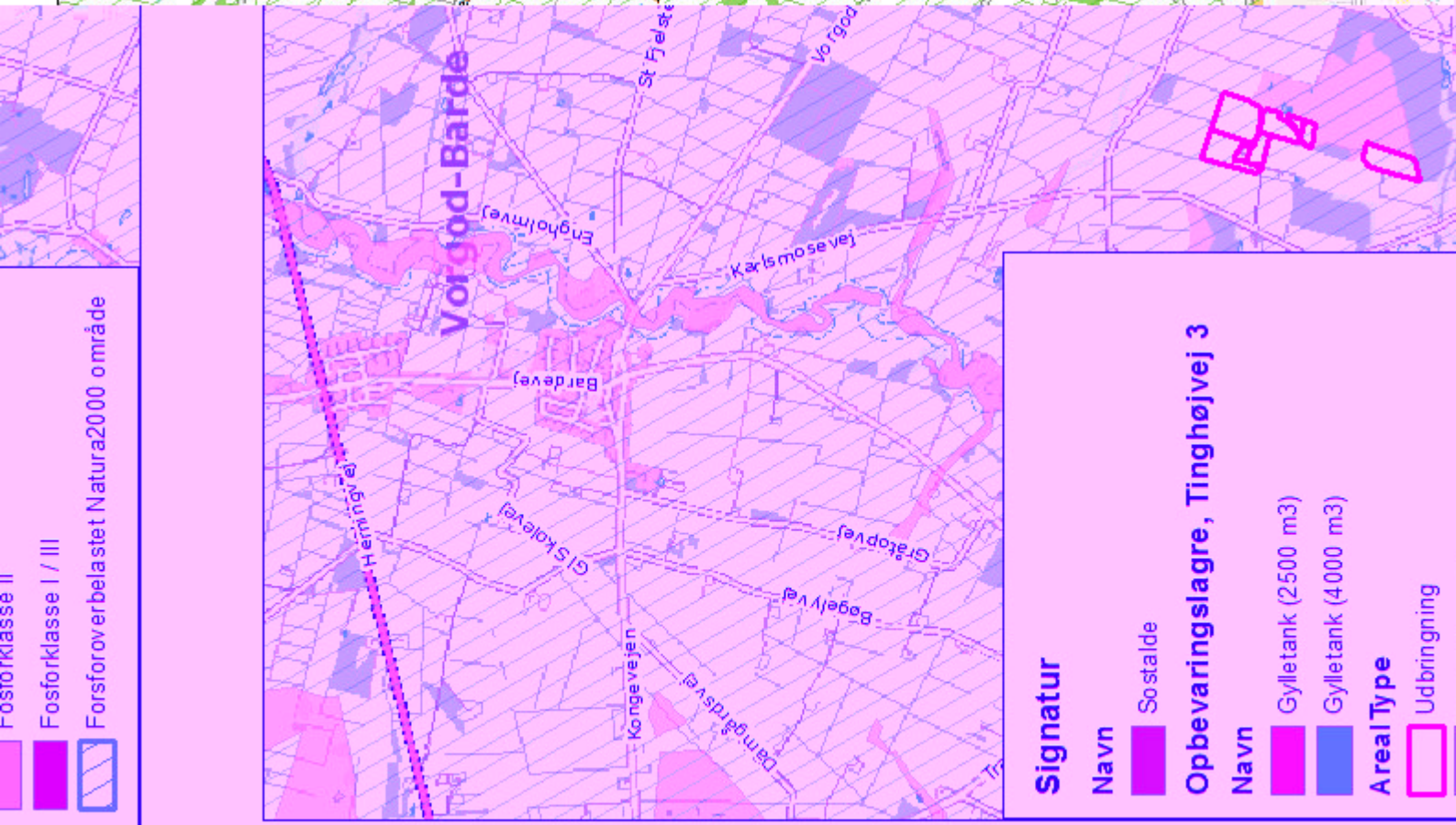
Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Id nr:

Bilag 6. Fosfor

Date: 22-07-2015
Målestok: 1:40.000
Skala: d0100

© GeoDanmark og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anvendes til andre formål end Ringkøbing-Skjern Kommune
Målebatter kan til overvågning af brug

- Fosforklasse II
- Fosforklasse I / III
- Forsforoverbelastet Natura2000 område

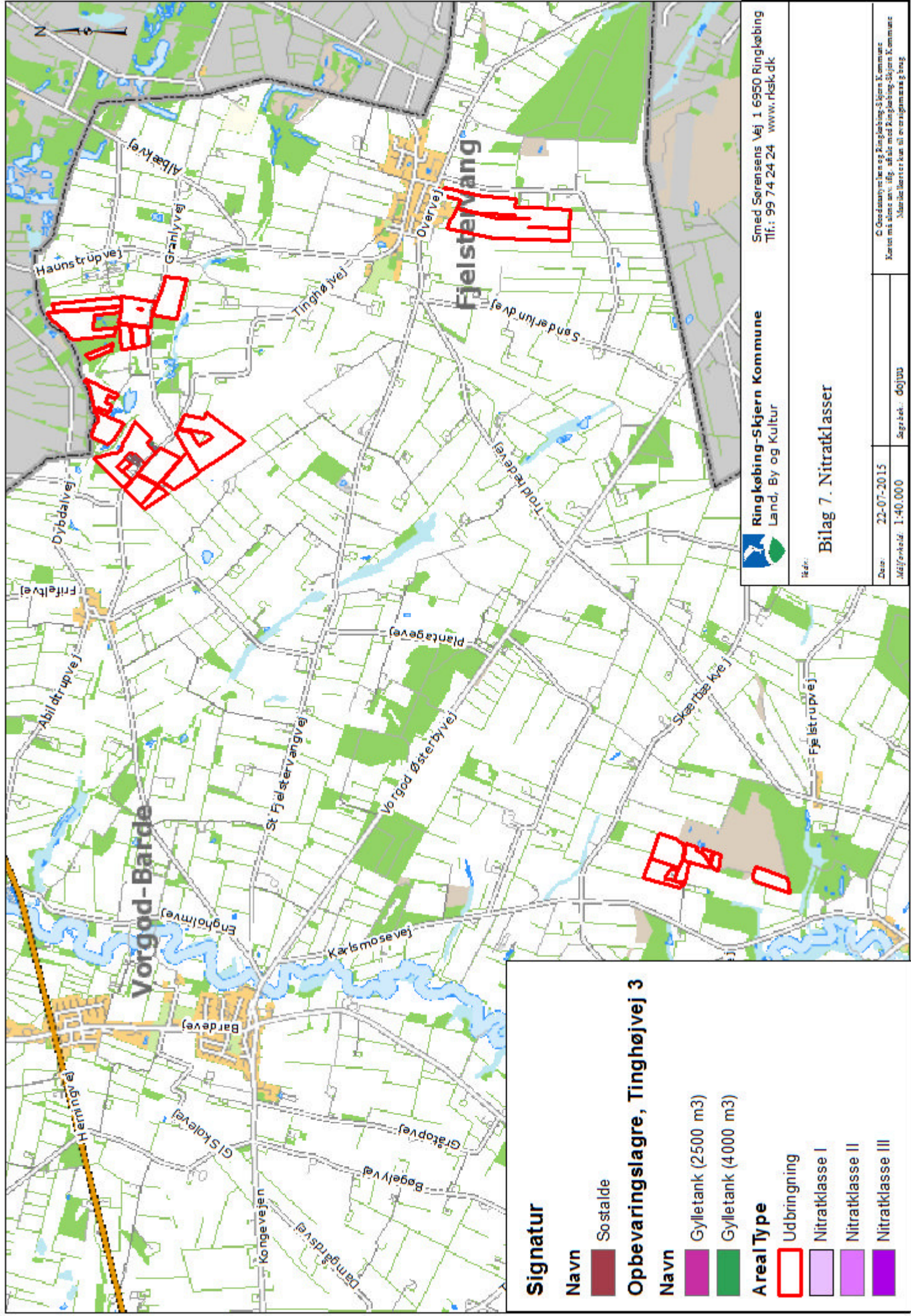
Signatur

- Navn** Sostalde

Opbevaringslagre, Tinghøjvej 3

- Navn** Gylletank (2500 m³)
- Gylletank (4000 m³)

- ArealType** Udbringning

Signatur

- Navn Sostalde

Opbevaringslagre, Tinghøjvej 3

- Navn Gylletank (2500 m3)
- Gylletank (4000 m3)

Arealtype

- Udbringning
- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

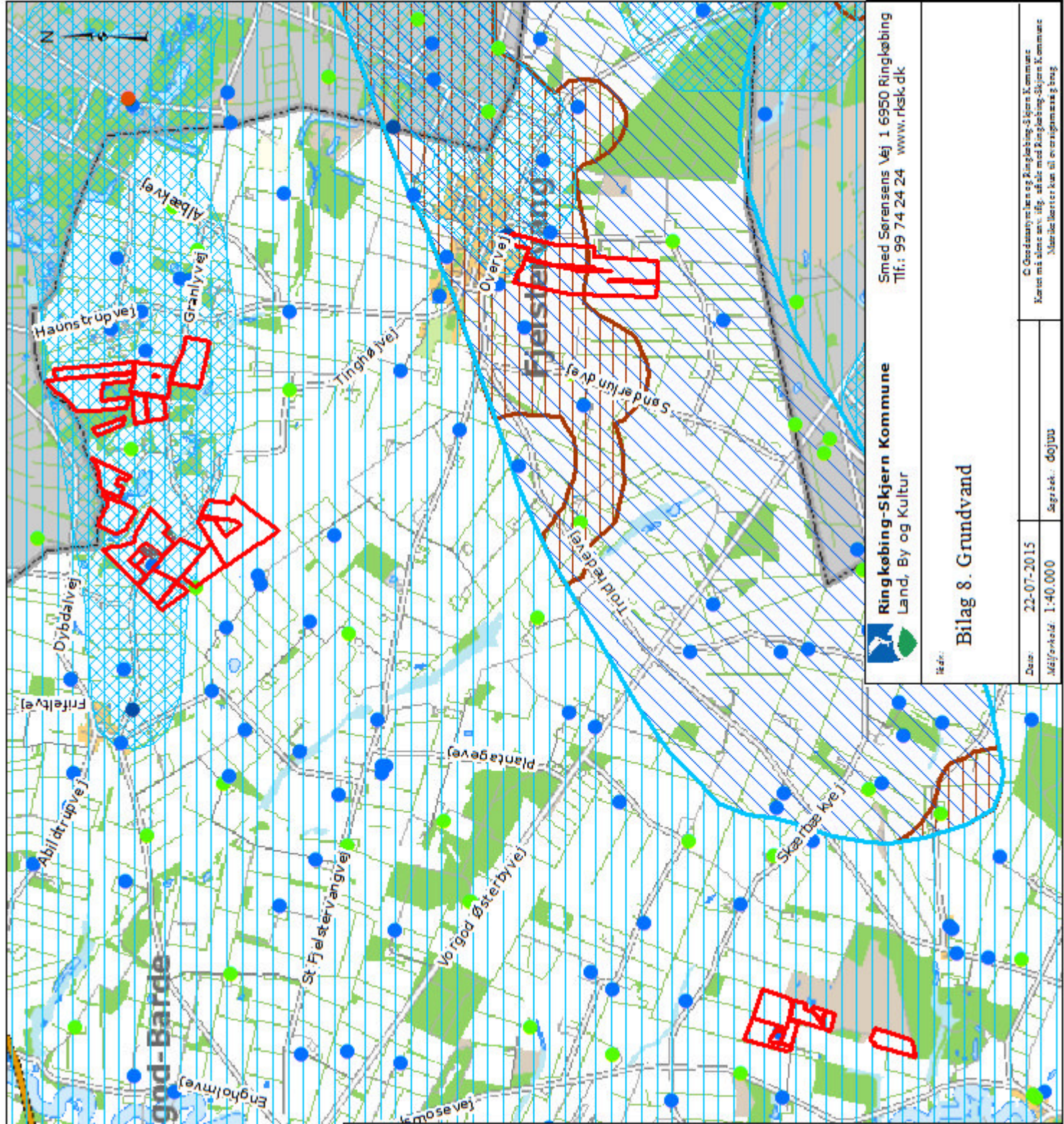
Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Isdn:

Bilag 7. Nitratklasser

Dato: 22-07-2015
Målestok: 1:40.000
Skala: d0100

© Godsmark nr. 6 og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anv. tilg. udg. af Ringkøbing-Skjern Kommune
Materiale kan til overdragsmæssig brug

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 8. Grundvand

<p>© Godsmann Nielsen og Ringkøbing-Skjern Kommune Kortet må ikke anv. tilg. udg. af Ringkøbing-Skjern Kommune Materiale kan til overretningssag breg.</p>	
Date:	22-07-2015
Målestok:	1:40.000
Sag nr.:	døj100

Signatur

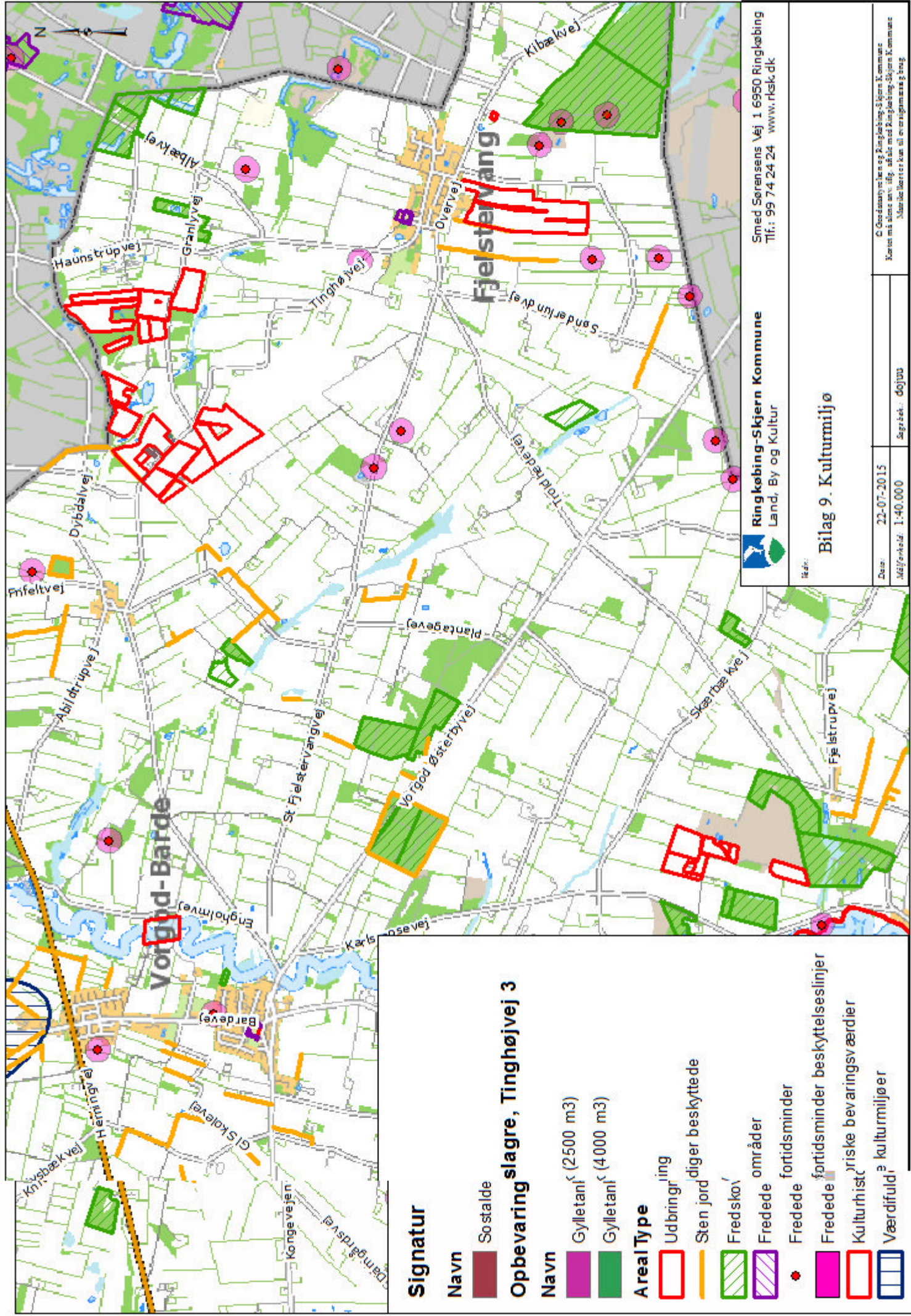
Navn Sostalde

Opbevaringslagre, Tinghøjvej 3

Navn Gylletank (2500 m³)
Gylletank (4000 m³)

Areal Type

- Udbringning
- Vandforsyningsboringer**
  - Vandforsyningsboring
  - Vandværksboring
  - Markvanding/gartneri
  - Privat husholdning
- Drikkevands interesser**
  - Indvindingsoplade
  - Drikkevandsinteresser
  - Særlige drikkevandsinteresser
  - Nitratfølsomme indvindingsomr.

Ringkøbing-Skjern Kommune
 Land, By og Kultur
 Smed Sørensens Vej 1 6950 Ringkøbing
 Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

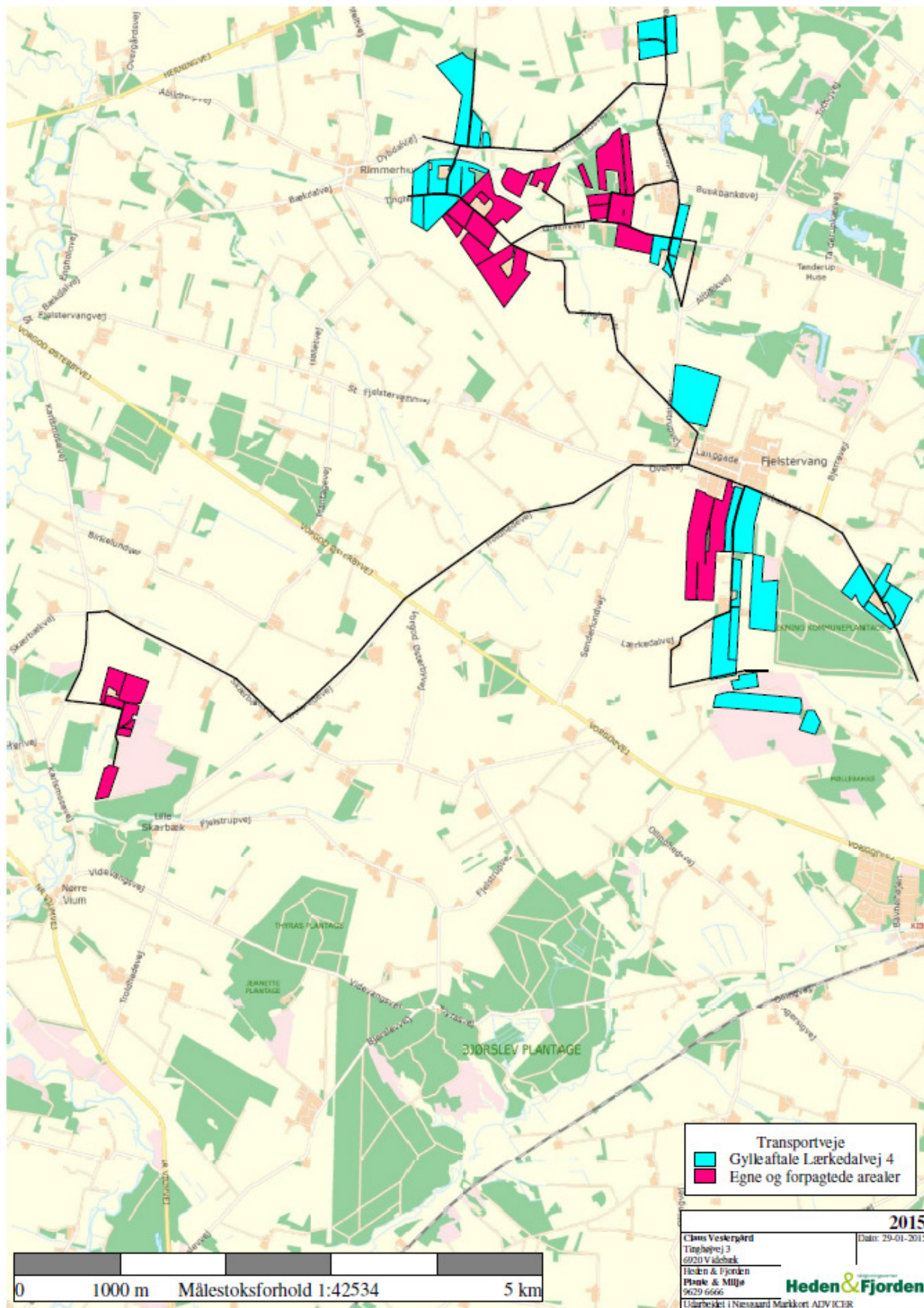
Bilag 9 . Kulturmiljø

Dato: 22-07-2015
 Målestok: 1:40.000
 Sag nr.: døj100

© GeoDanmark og Ringkøbing-Skjern Kommune
 Kanon må ikke anv. til salg med Ringkøbing-Skjern Kommune
 Måske kanter kan til overvågning brug

Signatur	
Navn	Sostalde
Opbevaring	slagre, Tinghøjvej 3
Navn	Gylletanl ^s (2500 m3)
	Gylletanl ^s (4000 m3)
ArealType	
	Udbringning
	Sten jorddiger beskyttede
	Fredskov
	Fredede områder
	Fredede fortidsminder
	Fredede fortidsminder beskyttelseslinjer
	Kulturhistoriske bevaringsværdier
	Værdifulde kulturmiljøer

Bilag 10. Transportveje

Bilag 11. Beredskabsplan

Beredskabsplan for

Højvang
Tinghøjvej 3
6920 Videbæk

Udarbejdet af :
April 2014

TELEFONLISTE

Ejer, [REDACTED], Tinghøjvej 3, 6920 Videbæk

	Træffetid	Telefonnummer
Brandvæsen	Altid	112
Dyrlæge	Altid	20851887
Falck	Altid	7010 2030
Elektriker	Altid	97191600
Foderstofforretning,	Normal arbejdstid	33687150
Landbocenteret, Heden & Fjorden	Normal arbejdstid	9629 6666
Lægevagt	Uden for egen læges åbningstid	7011 3131
Miljømyndighed, beredskabschefen	Altid	99742424
Smeden, VVS	Altid	97132422
Ventilationsfirma	Altid	97191600

Ved store uheld ring altid 1-1-2. Ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. *Er du i tvivl så ring 1-1-2.*

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand - **RING 112** – og oplys

Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra

- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

Halmoplæg

Flugtveje

Pulverslukker

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Forsøg opdæmning med jord/halm for at undgå, at gylle løber til dræn, vandløb eller boringer.

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - **RING 112** og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Halmballer

Dræn / vandløb / boring

Rendegraver eller lign.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie - **RING 112** og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Savsmuld / halm / kattegrus

Olietanke

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Stophane vand ●

Hovedafbryder el ●

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til EnergiMidt og forhør om varigheden af udfaldet.

Kontaktes på tlf. 7015 1560.

Iværksæt opstart af nødstrømsgenerator hvis muligt.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.